

1 Inspirerende teksten per maandthema

1.1 Verbonden met velen

Integratiepact, Lisette Ma Neza

www.integratiepact.be/nl/nieuws/gedicht-integratiepact-door-lisette-ma-neza

Voor de etnische kloof die in elkaar zakt bedacht men het integratiepact, zo van samen, zo van geëngageerd, zo van toenadering en toewijding. Veerkracht, zegt mijn vriendin die hoog opgeleid psychologe in wording is. Veerkracht is dat moment wanneer je de sluimer uit zet en toch met een kater gewoon opstaat. Veerkracht is het verlaten van een onveilige habitat. Veerkracht is het risico nemen nee te zeggen, twijfelachtige mogelijkheden, risico's nemen, zegt het oranje vel op de muur

is van belang, van toepassing, twijfels zijn voor zij die keuzes maken, politieke keuzes, politiek dat is persoonlijk omdat het mensenlevens maakt of kapot. Integratie dat is een woord dat gaat over moeite doen om erbij te horen. Integreren is zoals kinderen in de kleuterklas, is er toebehoren. Pact dat is, nogmaals, samen. Integratiepact, dat is iets wat een nieuwe naam zal krijgen, voeling voor de samenleving, dat is 23 juni 2017, dat is 6 december, dat is morgen, is vandaag. Dat is met elkaar in dialoog gaan. Een dialoog dat is luisteren, participatie, no seat at the table, dat is een hele nieuwe tafel, normalisering van diversiteit. Integratiepact dat is samenleving.

1.2 Liefdevol verbonden

Indien ik je dragen kon, Marcel Weemaes

Indien ik je dragen kon, over de diepe grachten, van je gesukkel en je angsten heen, dan droeg ik je, uren en dagen lang. Indien ik de woorden kende, om antwoord te geven op je duizend vragen, over leven, over jezelf, over liefhebben en gelukkig worden, dan praatte ik met je, uren en dagen lang. Indien ik vrede in je hart kon planten, door geduldig te wachten en te hopen, tot het zaad van vrede in je openbrak, dan wachtte ik, uren en dagen lang. Indien ik genezen kon wat omgaat in je hart, aan onmacht, ontevredenheid, en onverwerkt verdriet, dan bleef ik naast je staan, uren en dagen lang. Maar ik ben niet groter, niet sterker dan jij en ik weet niet alles en ik kan niet zoveel, ik ben maar een vriend op je weg, al uren en dagen lang.

Beginnen te geloven, Hans Andreus

Beginnen te geloven dat er een leven op aarde mogelijk is, daags leven maar met liefde als een hartslag en met een geluk niet alleen voor de man, de vrouw en het kind, maar in het zich verliezen in het andere, elke ander, met mensen als kinderen, vrienden, feestgangers. Mensen.

Emmanuel Levinas (uit: Altérité et transcendance)

Tussen alle verwording van menselijke verhoudingen houdt de goedheid stand. Ze blijft mogelijk ook al kan ze nooit een systeem of sociaal regime worden. Elke poging om het menselijke helemaal te organiseren is tot mislukken gedoemd. Het enige wat levendig overeind blijft is de kleine goedheid van het dagelijks leven. Ze is fragiel en voorlopig. Ze is een goedheid zonder getuigen, in stilte voltrokken, bescheiden, zonder triomf. Ze is gratis en juist daardoor eeuwig.

Het zijn gewone mensen, 'simpele zielen', die haar verdedigen en ervoor zorgen dat ze zich telkens weer herpakt, ook als is ze volstrekt weerloos tegenover de machten van het kwaad. De kleine goedheid kruipt overeind, zoals een platgetrapt grassprietjes zich weer opricht. Ze is misschien wel 'gek' - een 'dwaze goedheid', maar ze is tegelijk het meest menselijke in de mens. Ze wint nooit, maar wordt ook nooit overwonnen!

1.3 Verbonden met de aarde

The summers day, Mary Oliver

Who made the world? Who made the swan, and the black bear? Who made the grasshopper? This grasshopper, I mean - the one who has flung herself out of the grass, the one who is eating sugar out of my hand, who is moving her jaws back and forth instead of up and down - who is gazing around with her enormous and complicated eyes. Now she lifts her pale forearms and thoroughly washes her face. Now she snaps her wings open, and floats away. I don't know exactly what a prayer is. I do know how to pay attention, how to fall down into the grass, how to kneel down in the grass, how to be idle and blessed, how to stroll through the fields, which is what I have been doing all day. Tell me, what else should I have done? Doesn't everything die at last, and too soon? Tell me, what is it you plan to do with your one wild and precious life?

De Zomerdag, Mary Oliver

Wie heeft de wereld gemaakt? Wie heeft de zwanen gemaakt en de zwarte beer? Wie heeft de sprinkhaan gemaakt? Deze sprinkhaan, bedoel ik - die uit het gras omhoog kwam gesprongen die suiker eet uit mijn hand, die haar kaken heen en weer beweegt in plaats van op en neer die rond kijkt met haar enorme facetogen. Nu licht ze haar bleke onderarmpjes op en wast grondig haar gezicht. Nu klapt ze haar vleugels open en zweeft weg. Ik weet niet precies wat een gebed is. Ik weet wel hoe je aandacht geeft, hoe je in het gras valt, hoe je in het gras knielt. Hoe gelukkig niets te doen, hoe door de akkers te kuieren - wat ik allemaal vandaag gedaan heb. Vertel me, wat had ik anders moeten doen? Gaat niet alles dood uiteindelijk, en te vroeg? Vertel me, wat ben je van plan te doen met je ene geweldige en waardevolle leven?

Credo, Harry Martison

De wereld is vol vanzelfsprekendheden, verwaarloosde kernen, zekerheden van diepere waarde dan ons valse, verwarde leven? Er is een wereld van trouwe aarde, vol rozen die graag sterven, vol golven die graan slaan, vleugels die graag vliegen, pijlers die graag schragen, tijden en daken dragen, wijd en lang. Er is een zee waar geloof ontstaat, steeds opnieuw als vissen, een bos waar vertrouwen groeit, als pas gebotte blaren. Wat zou het baten droef te treuren, als alles in zijn oergrond al verdoemd was en verloren? Wat zou het baten schuld te voelen, als alles buiten ons, als diep de bodem, tegen zichzelf een misdaad was?

1.4 Verbonden met het Licht

Over een arm meisje en een varken, Verhaal van Gerda Dendooven voor De Warmste Week, 2018

Onder een kapotte brug aan de rand van de stad woonde een meisje. In een huis van karton waar de zandwind venijnig doorheen blies en het dak lekte als het regende. Sneeuwen deed het gelukkig nooit. Het meisje woonde er helemaal alleen. Zonder broertjes of zusjes, zonder mama en papa. Die was ze kwijtgeraakt toen ze vluchtten voor het geweld dat uit de hemel viel. Ooit had ze een kast vol kleren, nu nog maar één paar versleten schoenen, één sjaal, één jas met flink

wat gaten erin en één jurk voor alle seizoenen: te warm voor de zomer, te koud voor de winter. Ze had ook bijna niets te eten of te drinken, alleen nog een pannetje melk. Haar buik klonk hol en haar ogen stonden bol van de honger. Het was de dag voor kerstmis maar het zou niet zo'n gezellig feest worden als vorig jaar, toen ze nog met z'n allen rond een tafel vol heerlijke hapjes zaten. 'Denk positief,' zei het meisje tegen zichzelf, 'elders in de wereld is nog meer ellende dan hier. En een beetje suiker in de melk maakt veel goed.' Voorzichtig liet ze een half klontje in de pan vallen. Net op dat moment werd er aan het huis gerammeld. 'Oin oink oink,' piepte een stem, 'OINK! Nog voor het meisje 'wie is daar?' had kunnen zeggen, zwaaide de kartonnen deur open en stormde een roze varken naar binnen. Om zijn nek zat een zilveren strik en in zijn rug een gleuf. Het beest rende wild heen en weer, gooide de melk omver en bleef toen verschrikt staan. 'O nee,' gilte het meisje. 'Wat heb je nu gedaan?' De tranen sprongen haar in de ogen. 'Oinkoinkoink,' snotterde het varken en boog beschaamd zijn kop. Zijn krulstaart trilde als een vogelveer. 'Wee mij,' jammerde het meisje, 'nu heb ik helemaal niets meer om te eten en ik ben al vel over been. Nu zal ik zeker sterven van de honger. Ach, had ik maar een aardappelschil of een korst brood. Morgen is het kerstavond en ik heb alleen zoute tranen om door te slikken.' Het varken zat stil in een hoekje en knipperde met zijn grote glazige ogen. 'Arme stakker,' zuchtte het meisje, 'jij bent er nog erger aan toe dan ik, want jij bent een spaarvarken. Als je buik vol zit, slaan ze je kapot.' Ze trok hem dichterbij en legde haar oor tegen zijn buik. Binnenin hoorde ze de muntstukken rinkelen. Daarmee zou ze flink wat lekkers kunnen kopen. Of iets om aan te sterken. Plots kreeg ze een idee. 'Het spijt me heel erg,' zei ze lief, 'maar ik moet je een ferme tik op je billen geven want je hebt mijn melkpan omgestoten. Eén muntje uit die bolle buik van jou en ik ben gered. Maar zonder dat centje overleef ik de dag niet.' 'Oink,' knikte het biggetje. Net op dat moment werd er weer aan het huis gemorreld. Voor de deur stond een kwade jongen met een hamer te zwaaien. 'Waar is mijn spaarvarken?' brieste hij, 'Geef terug. Hij is er vandoorgegaan toen ik zijn buik wilde openbreken om het allernieuwste computerspel te kopen. Maar hij is van mij.' De jongen greep het varken bij zijn staart. 'Niet doen, niet doen,' gilte het meisje. Het beest krijste terwijl het angstig in het rond sprong. Het spartelde over de grond, rolde heen en weer op zijn rug en schudde zo hard met zijn billen dat het ene na het andere muntstuk tingelend uit de gleuf viel.

Toen zijn buik leeg was, krabbelde het hijgend overeind en ging weer op zijn poten staan. Overal om hen heen lagen geldstukken. De jongen liet de hamer vallen en graaide zijn spaarcenten bijeen. Hij telde ze één keer, twee keer en bij de derde keer, knikte hij tevreden. Hij miste niet één cent. Daarna liet hij alles in zijn zakken glijden en beende naar de deur. Bij elke stap rinkelden de munten. 'En nu ga ik shoppen,' zei hij nuffig. 'Het varken laat ik hier want ik heb het niet meer nodig.' Behalve gezelschap heb ik niet veel aan een leeg spaarvarken, dacht het meisje. Misschien had ze te luid gedacht want de jongen keek nu voor het eerst goed om zich heen. Door een spleet in het kartonnen dak viel een dikke druppel op zijn neus. De deur flapperde open en dicht en de wind blies zijn ijzige adem door de dunne muren. Het leek alsof het hart van de jongen zou bevriezen, zo koud kreeg hij het. Hij boog beschaamd zijn hoofd. Rillend nam hij een handvol munten uit zijn zak en stopte ze een voor een terug in het spaarvarken. Hij knikte verlegen 'dag' en vertrok. 'Oinkoink,' piepte het varken terwijl het op en neer sprong. Het rende achter zijn staart aan en liet zijn billen trillen tot een van de munten weer uit de gleuf wipte en voor de voeten van het meisje rolde. En daarna nog een. En nog een. Het biggetje bleef zijn lijfje schudden tot het meisje 'koest' riep en 'zit'. 'Dank je,' fluisterde ze terwijl ze zijn oren aaide. Toen grabbelde ze de centen bijeen, deed haar sjaal om en stapte op haar dunne beentjes naar buiten. Op zoek naar iets om te eten. Het was bijna avond, de wapens zwegen en de zee knorde zachtjes.

1.5 Uitgenodigd om te verbinden

Word verliefd, Arrupe sj

Niets heeft zo'n daadkracht als het vinden van God, dat wil zeggen, het verliefd worden op een absolute en beslissende wijze. Datgene waar je verliefd op bent, datgene wat je verbeelding in de ban houdt, dat zal alles doorweven. Het zal bepalen wat je 's morgens uit bed krijgt, wat je 's avonds zal doen, hoe je je weekeinden zal doorbrengen, wat je zal lezen, wie je kent, wat je hart raakt en breekt, wat je vreugdevol en dankbaar tot verwondering brengt. Word verliefd. Blijf in die liefde. Dat zal alles bepalen.

Lees ook een beschouwing hierover op de blog van jonge jezuiten <https://jongsj.wordpress.com/>

John Henry Newman (uit: Gebeden voor jonge mensen)

Tot een welbepaalde dienst, hebt Gij mij, God, geschapen. Een taak mij toevertrouwd die Gij aan een ander niet kunt geven: mijn zending. Wellicht zal ik die zending hier op aarde nooit heel duidelijk zien. Maar na dit leven legt Gij alles uit.

Ik ben een schakel in de ketting, Heer, die alle mensen met elkaar verbindt. Gij hebt mij niet voor niets gemaakt. Waar Gij mij zendt, zal ik het goede doen, vrede stichten en waarheid verspreiden - al beseft ik het zelf maar half -als ik Uw gebod maar onderhoud.

Daarom, mijn God, vertrouw ik op U. Wat ik ook word, waar ik ook ben, wat mij mag overkomen, niets kan mij van U scheiden. En Gij, die Vader zijt en Vriend, weet goed waarheen Gij met mij wilt. Ik ben een schakel in uw ketting, Heer, al wat Gij doet heeft zin.

Lees ook een beschouwing hierover door Mgr. Johan Bonny

<https://www.kerknet.be/sites/default/files/150814-Homilie%20vooravond%20Tenhemelopneming%20Maria%20-%20kathedraal%20Antwerpen.pdf>

1.6 Verbonden zijn

Bezinningstekst

Er was eens een man die zijn leven lang trouw de godsdienstige wetten had onderhouden. Hij had altijd goed geleefd en gedaan wat God van hem vroeg. Maar hij had één wens namelijk dat God hem tijdens zijn leven de hemel en de hel liet zien. En omdat hij altijd zo goed geleefd had stond God hem die gunst toe.

En God nam hem mee en bracht hem bij een heel grote zaal. "Dat is de hel" zei God. De man zag een grote zaal met tafels vol met brood er stonden prachtige bloemen in de zaal en alles was even mooi. Het eten zag er bijzonder lekker uit. Aan tafel zaten allemaal mensen maar deze mensen hadden allemaal stijve armen zodat ze niets van de heerlijke maaltijd naar binnen konden krijgen.

De man knikte. Hij begreep het. Dit was de hel. Toen gingen ze naar de hemel. En weer kwamen ze in een grote zaal met tafels vol brood. Ook daar was alles even prachtig en mooi en zag alles er heerlijk uit net zoals in de hel. En aan tafel zaten mensen net zoals in de hel en al die mensen hadden stijve armen. De man begreep er niets van. "Is dat nu de hemel?" vroeg hij aan God. Maar God zei: "Stil maar wacht even".

En toen zag de man dat de mensen met hun stijve armen bij hun overburen het brood in de mond stopten. Ze konden met hun stijve armen niet bij hun eigen mond komen maar wel bij die van hun overburen. Dat was de hemel. De man knikte. Hij had het begrepen.

Bezinningstekst

Er was eens een man die drie zonen had. De drie jongens maakten altijd ruzie, 's morgens en 's avonds. Altijd maar vechten en nog eens vechten! Op een dag zei de vader: "Breng me zoveel takken als je kunt dragen!" De jongens renden het bos in om takken te verzamelen en ieder van hen kwam terug met een bos takken. "Neem nu ieder één tak", zei hun vader, "en probeer hem te breken". "Makkelijk", zeiden de jongens en ze braken hun stokken in tweeën. Bind nu alle stokken met een touw samen", zei de vader en probeer nu de hele bos takken te breken." Ze probeerden het om de beurt, maar de takken die afzonderlijk zo gemakkelijk gebroken konden worden, waren samengebonden zo sterk als staal. "Zie je", zei de vader, "wat jullie met deze stokken doen, kan ook met jullie gebeuren. Wanneer je altijd voor jezelf vecht, word je eenzaam. En als je alleen bent, kun je gemakkelijk aangevallen en gebroken worden. Samen zijn jullie zo sterk als deze bos takken, samen houden we stand, afzonderlijk vallen we." Dat geldt voor stokken, voor kinderen, voor volwassenen, voor de leerlingen van deze klas, ...

1.7 Wereldwijd verbonden

Ver van huis zijn wij gehavend, Maud Vanhauwaert (uit: Het stad in mij)

Ver van huis zijn wij gehavend - de lantaarnpalen discreet gebogen over wie gebogen door de straten - 's avonds lichten de schermpjes van iedereen die naar huis belt op - in een handpalm een moeder, in een veel te lage resolutie - havenkranen trillend in het water, een flikkerende letter in neonreclame - de stad strekt haar tentakels uit. In een stad van aangespoelden - vormen wij het Collectief Gestrand

Mireille Geus

Weet je nog, die dag, dat wij, dat wij bij dat hek. Wij stonden bij dat hek, en dat ik je eindelijk, bij dat hek, dat ik eindelijk, durfde te vragen, waarom jij die dag, waarom jij hier, met je familie, waarom. Eindelijk durfde ik, weet je nog bij dat hek stelde ik die vraag. Kapotte huizen, zei je, dode mensen, bloed. En daar stonden wij, bij dat hek, die dag, eindeloos. En we keken naar het gras, jij en ik, we keken, terwijl we bij dat hek stonden, we keken naar het gras. Het werd steeds groener. Steeds groener en groener.

1.8 Opnieuw verbinden

De relatie vernieuwen of loslaten (uit: 'Het boek van vergeving', Desmond en MPHOTO Tutu)

We kunnen niet opnieuw beginnen, we kunnen geen nieuwe start maken alsof het verleden er niet was. Maar we kunnen iets nieuws planten, in de geschroeiende aarde. Mettertijd zullen we een nieuw verhaal oogsten over wie we zijn. We zullen een relatie opbouwen die getemperd is door het vuur van onze geschiedenis. Jij bent iemand die mij heeft gekwetst. Ik ben iemand die je zou kunnen kwetsen. En in het besef van deze waarheden kiezen we ervoor om iets nieuws te maken. Vergeving is mijn vastbeslotenheid om de afgestorven wirwar van pijn en beschuldigingen op te ruimen en ruimte te creëren, een akker om in te zaaien. Als ik deze plek overzie, kan ik ervoor kiezen je uit te nodigen hier zaden te strooien voor een andersoortige oogst. Of kan ik ervoor kiezen je te laten gaan

En deze akker braak te laten liggen. Ik kan je afschilderen als een als een nul. Heel erg anders dan ik. Ik kan je wegzetten als minder dan een mens. Ik kan je verhaal uitwissen, dank zal ik geen werk hoeven te verzetten. Maar dan ligt er een berg smart op mij te wachten en die kan ik niet weghalen zonder jouw verhaal aan te horen. Er ligt een berg smart op me te wachten en om die te slechten, moet ik onze gedeelde menselijkheid erkennen.

Het verhaal van de witte linten

Bron: <https://www.kuleuven.be/thomas/pastoraal/vieringen/ritual.php?id=456>

Langzaam en met moeite komt de boemeltrein door het bergland vooruit. De oude stoomlocomotief steunt en snuift en heeft er blijkbaar moeite mee, de reizigers naar hun vakantieplaatsen te brengen. Overal ziet men vrolijke gezichten. Alleen in een coupé waarin twee heren zitten, schijnt de jongste allesbehalve gelukkig te zijn. Hij moet wel een zware last op zijn hart hebben. Zijn medepassagier kijkt hem peinzend aan en begint tenslotte over het weer en het mooie landschap te praten, om met zijn treurig kijkende overbuurman in gesprek te komen. En het ijs is sneller gebroken dan hij denkt. De jonge man, die er zo ernstig uitziet en zo'n ongedurige en onrustige indruk maakt, begint te vertellen, eerst schuw en schokkend, met lange pauzes. Maar dan, als hij merkt dat de ander niet uit nieuwsgierigheid maar uit echte belangstelling verder vraagt en zich echt om hem bekommert, dan komen de woorden uit hem los. "Ja, ik heb jarenlang in de gevangenis gezeten", zegt hij, "jarenlang. Vanmorgen hebben ze me in vrijheid gesteld. Nu ben ik op weg naar huis. Wat heb ik een schande over mijn familie gebracht. Ze hebben mij al die jaren niet één keer bezocht. Geschreven hebben ze ook maar heel zelden. Ik neem het hen niet kwalijk. Ik heb hun liefde verspeeld. Maar misschien hebben ze mij ook niet bezocht, omdat de reis zo duur is. En brieven werden er thuis nooit veel geschreven. Ik hoop toch dat ze mij vergeven hebben, al ziet het er niet naar uit. U kunt zich niet voorstellen hoe ik het leven dat ik geleefd heb, haat en berouw heb van alles!" Bewogen slaat hij zijn handen voor zijn gezicht. Dan gaat hij verder: "Om het mijn ouders gemakkelijk te maken, heb ik hun een brief geschreven en gevraagd of ze mij een teken willen geven, waaraan ik, als de trein even voorbij de stad onze boerderij voorbij rijdt, direct kan zien, hoe ze over mij denken. Als ze me vergeven hebben, dan zouden ze een wit lint in de grote appelboom aan de spoorlijn hangen. Maar als ze mij niet meer thuis willen hebben, dan zouden ze niets doen. In dat geval blijf ik in de trein zitten en ga ver weg, heel ver weg. Waarhéén weet ik zelf niet." Hij windt zich zienderogen meer op. En als de trein het stadje nadert, wordt zijn spanning zo ondraaglijk, dat hij eenvoudig niet door het raam kijken kan. "Zo meteen komt het bruggetje, dan de spoorbomen, en dan...en dan...". De ander wisselt snel van plaats met hem en belooft op de appelboom te letten. En direct daarop legt hij zijn hand op de arm van de jonge man. "Daar is hij!" Hij kan slechts fluisteren, want zijn stem laat hem in de steek en de tranen staan hem plotseling in de ogen. "Alles is in orde! De hele boom zit vol met witte linten!"

1.9 In woord en daad verbinden

Het verhaal vertellen (uit: 'Het boek van vergeving', Desmond en MPH O Tutu)

Aan wie zal ik mijn verhaal vertellen? Wie zal mijn waarheid horen? Wie kan de ruimte openen die mijn woorden willen vullen? Wie zal de ruimte openhouden voor de woorden die eruit tuimelen al snelle snijdende splinters? En de woorden die aarzelend de wereld in dwarrelen, onzeker of ze wel welkom zijn? Kun jij de ruimte voor mij openhouden? Kun je je vragen, suggesties en oordelen op afstand houden? Kun je samen met mij wachten op de waarheid die zich verbergt achter mijn

verdriet, mijn angst, mijn vergeten en mijn pijn? Kun je gewoon een ruimte openhouden zodat ik mijn verhaal kwijt kan?

Meer woorden (uit: 'Jij en ik, verhalen over vriendschap en vluchtelingen', Alyse Bos)

Als ik een wens mocht doen, dan wenste ik meer woorden. Meer woorden om te zeggen wat ik voel. Ik wil je zoveel zeggen, mijn hoofd zit barstensvol. Met alles wat ik zeggen wil en wat ik bedoel. Soms denk ik dat ik knap van alles wat ik zeggen wil en dat je met niet snapt. Als ik een wens mocht doen, dan wenste ik meer woorden. Ik heb er nu een handjevol, het zijn er niet genoeg. Om jou te zeggen dat ik best begreep wat jij net vroeg. De woorden die ik net nog wist, die ben ik alweer kwijt en ik zeg alleen: 'bedankt voor je bezoek', wat me heel erg spijt. Als ik een wens mocht doen, dan wenste ik meer woorden. Geen baljurk, koets of sprookjesprins, wat heb ik dar nu aan? Veel liever wil ik dat jij me kunt verstaan. Ach had ik maar een toverstaf, dan toverde ik mijn zinnen af. Als ik een kikker kussen moest en daarna alle woorden wist, dan deed ik het beslist. Als ik een wens mocht doen, dan wenste ik meer woorden. Meer woorden om te zeggen, hoe blij ik met je ben, dat jij me steeds geduldig uitlegt wat ik nog niet snap of ken. En dat ik op een feestje was, en jij op dat van mij. Ik heb te weinig woorden voor bijna elke zin maar jij verstaat ook wat ik niet zeg. Jij bent mijn vriendin.

Tomas Bruyland

We dromen van verbondenheid? Samenhorigheid en groepsgevoel. Gesteund worden en gesterkt; Door de mensen rondom ons. We geloven in verbondenheid. Als we durven geloven. Dat alle mensen, veraf en dichtbij, dit verlangen delen. We werken aan verbondenheid, wanneer we elke dag, in woorden en in daden, echt zorgen voor elkaar.

1.10 Gisteren en morgen verbinden

Uit: IK MOET, Portretten door Ingrid Godon met teksten van Toon Tellegen

Ik moet voor me kijken, ik weet het. Maar het liefst zou ik alleen maar achter mij kijken, zien wat er is gebeurd, wat goed is gegaan en wat verkeerd, mijn hoofd schudden over mezelf, denken: 'dit had anders gemoeten, waarom heb ik dat gedaan, wat een geluk heb ik daar gehad...' Zonder dat ik iets kan veranderen. Ik zou alles alleen maar erger maken, als dat kon. Ik houd van onherroepelijkheid - dat eigenaardige mengsel van opluchting en schuldgevoel - van alles wat achter mij ligt. Van alles wat voor mij ligt heb ik geen verstand.

Op een dag, Ted van Lieshout

Op een dag ben ik begonnen met bestaan. Ik deed mijn ogen open en het zonnetje sprong aan. De wijzers van de klokken gingen lopen toen ik keek, zo maar op die ochtend van de allereerste week. Toen ik beter kijken ging, zag ik de waarheid pas: dat de aarde lang voor ik bestond gaan draaien was. Er was zelfs al geschiedenis waar ik geen rol in had, omdat die zonder mij begon. O, wat gemeen was dat! Wacht maar tot ik sterven zal en ik mijn ogen sluit, dan is de wereld, zeg ik vast voorbij en over. Uit!

Het kind, Steinn Steinarr

Ik was een klein kind en speelde bij het strand. Twee zwartgeklede mannen gingen voorbij en groetten mij: goedendag, klein kind, goedendag.

Ik was een klein kind en speelde bij het strand. Twee bleekharige meisjes gingen voorbij en fluisterden: ga met ons mee, jongeman, ga met ons mee.

Ik was een klein kind en speelde bij het strand. Twee lachende kinderen gingen voorbij en riepen: goedenavond, oude man, goedenavond.

2 Extra overwegingen met ‘bomen’ als thema

Herman Hesse (uit: 'Wanderung', 1919)

Bomen zijn heiligdommen. Wie erin slaagt naar hen te luisteren, krijgt de waarheid te horen. Ze prediken geen leerstellingen en voorschriften, ze prediken, zonder zich om het individuele te bekommeren, de oerwet van het leven. Als we treurig zijn en het leven eigenlijk niet meer kunnen verdragen, dan geeft een boom aan: kijk naar mij. Je thuis is niet hier of daar, je thuis is in jezelf.”

Rainer Maria Rilke

Men moet de dingen, de eigen stille, ongestoorde ontwikkeling laten, die diep van binnen komt. Die door niets gedwongen of versneld kan worden. Alles in het leven is groeien en vormt zich, rijpt zoals de boom, die zijn sapstroom niet stuwt en rustig in de lentestormen staat, zonder de angst dat er straks geen zomer zal komen. Die zomer komt toch! Maar slechts voor de geduldigen, die leven alsof de eeuwigheid voor hen ligt, zorgeloos, stil en weids. Men moet geduld hebben met onopgeloste zaken in het hart en proberen de vragen zelf te koesteren, als gesloten kamers en als boeken die in een zeer vreemde taal geschreven zijn. Het komt erop aan alles te leven. Als je de vragen leeft, leef je misschien langzaam maar zeker, zonder het te merken, op een goede dag, het antwoord in.

Over de brandweermannen die bosbranden bestrijden, Lisette Ma Neza, Belgisch kampioene Poetry Slam <https://radio1.be/deze-voor-de-brandweerman-die-levens-redt-en-dan-zelf-overlijdt-aan-levens-redden>

Californië, Griekenland, Athene. Zomer. Zweden. Verenigde Staten. Bosbranden. Kinderhanden. Die aan het bos, die zweten. Het is heet, mijn huid verbrandt. Lippen, wangen, handen, die aan het bos branden. Vrouwen, meisjes, mannen die in het bos verbranden. Bosbranden. Griekenland, Athene, Zweden. Zomer. Zelfs in België code oranje. Water, water, water. We moeten niet zoveel water gebruiken. Water verbruiken, water misbruiken. We duiken, diep, diep, dieper, ver, ver verder. In de natuur wonen bomen. Branden bossen. Deze, deze is voor de brandweervrouwen. En de brandweerman die levens redt, dan zelf overlijdt aan levens redden. Hij overlijdt aan levens redden. Elke keer riskeert het weer in leven weggeven aan het vuur. Jouw leven is zo duur, zo puur. Bosbranden. Kinderhanden. Die aan het bos, de bomen rood. Ze zweten vuur. Het is hier heet, het is heet hier. Mijn huidplooiën, mijn lippen, wangen. Mijn haren zo warm. Voeten, handen, die aan het bos branden. Het is zomer en het brandt weer, mannen. Deze is voor de brandweervrouwen en de brandweermannen.”

Er waren eens drie bomen

“Er waren eens drie bomen, die alle drie in een hevige storm een grote tak waren kwijtgeraakt. De drie bomen waren elk op een andere manier met hun verlies omgegaan. Jaren later ging ik de bomen weer opzoeken. Gisteren heb ik ze weergevonden en gesproken. De eerste boom rouwde nog steeds om zijn verlies en zei ieder voorjaar als de zon hem uitnodigde om te groeien: ‘Nee, dat kan ik niet, want ik mis een belangrijke tak.’ Ik zag dat hij klein was gebleven en in de schaduw stond van de andere bomen. De zon drong niet meer tot hem door. De wonde was duidelijk zichtbaar en zag er naakt uit. Het was het hoogste punt van de boom. Hij was niet meer

verder gegroeid. De tweede boom was zo geschrokken van de pijn dat hij snel had besloten om het verlies te vergeten. Hij was moeilijk te vinden, want hij lag op de grond. Een voorjaarsstorm had hem doen omwaaien. Hij had zijn greep op de aarde verloren. De plek van de wonde was moeilijk te vinden. Deze zat verstopt achter een heleboel vochtige bladeren en lag daar te rotten. De derde boom was ook erg geschrokken van de pijn en de leegte in zijn lijf, en hij rouwde om zijn verlies. Het eerste voorjaar toen de zon hem uitnodigde om te groeien, had hij gezegd: 'Dit jaar nog niet.' Toen de zon het tweede voorjaar weer terugkwam met de uitnodiging, had hij gezegd: 'Ja zon, verwarm mij zodat ik mijn wonde kan verwarmen. Mijn wonde heeft warmte nodig, opdat ze weet dat ze erbij hoort.' Toen de zon het derde voorjaar weer terugkwam, sprak de boom: 'Ja zon, laat mij groeien. Ik weet dat er nog zoveel te groeien is.' De derde boom was ook moeilijk te vinden, want ik had niet verwacht dat hij zo groot en sterk zou zijn geworden. Gelukkig heb ik hem herkend aan de dichtgegroeide wonde, die vol trots in het zonlicht werd gehouden."

De parabel van de blokfluit

Er was eens een boom, een onbekende boom langs de waterkant, geplant door niemand-weet-nogie. Hij leefde daar breeduit met vele takken. Hij droeg de forse stem van de wind of de doodse stilte van de avondlucht. 's Winters was het leven kaal en zwiepend op de harde wind, en met zijn twijgen als toegeklemd vuisten vol nieuwe belofte, stond hij maar te wachten tot het lente werd. Ga je gang, knipoogde dan de voorjaarszon. En dan kwam hij weer toe aan zijn oude, groene uitbundigheid: zijn takken liepen weer uit en schoten bloesem van ingehouden leven, een lust voor de ogen! En als de zomer kwam, maakte hij een donkere hand gevuld met schaduw, gratis voor iedereen, en soms een paraplu tegen de stromende regen. Zo leefde die boom met al zijn takken jaar in jaar uit, zijn krachten verbergend en ontplooiend op en neer telkens in vier seizoenen. Maar op een dag kwam er een man, gewapend met een mes! De takken hielden van louter schrik het ruisen in. Er was geen ontkomen meer aan: de mooiste tak werd afgesneden en de man nam hem mee naar zijn huis. Een dode tak, voorgoed van de stam en uit het leven weggesneden. Weggevallen uit de schaduw van velen, onopvallend en straks natuurlijk vergeten. Wat is een tak over een hele boom?

Drie dagen later kwam die man terug en de boom stond windstil van doodsangst met al zijn takken: wie treft vandaag het bitter lot? Maar kijk, de man ging zitten aan de voet van de boom en blies op de afgesneden tak die hij zijn blokfluit noemde. Hij speelde een lied en de boom verstond: 'Horen jullie mij? Ik leef! Ik leef! En meer dan ooit tevoren! Ik leef! Ik zing! Ik fluit!'

